

Το φετινό Νόμπελ Ιατρικής στη μάχη εναντίον της ελονοσίας, στην οποία συμβάλλει και το IMBB

Η ελονοσία είναι μια από της πιο θανατηφόρες λοιμώδεις νόσους, που πλήττει εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπους στις φτωχές χώρες στην Αφρική και την Νοτιοανατολική Ασία. Οφείλεται σε μικροσκοπικά παράσιτα που αναπτύσσονται μέσα στα ερυθρά αιμοσφαίρια του ασθενή προκαλώντας πυρετό, ρίγη, πόνους και αναίμια μέχρι και θάνατο. Τα παράσιτα μεταφέρονται από άνθρωπο σε άνθρωπο με το τσίμπημα ενός κουνουπιού, που ανήκει στο γένος *Ανώφελες*. Η καταπολέμηση της νόσου γίνεται τόσο με φαρμακευτική αγωγή όσο και με την καταπολέμηση των κουνουπιών. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει μεγάλες προσπάθειες από παγκόσμιους οργανισμούς και την επιστημονική κοινότητα για την αντιμετώπιση της ελονοσίας. Μια αναγνώριση για αυτές τις προσπάθειες είναι το φετινό βραβείο Νομπελ Ιατρικής - Φυσιολογίας που δόθηκε σε ερευνητές που ανακάλυψαν καινούργια φάρμακα για παρασιτικές ασθένειες. Η Καθηγήτρια Youyou Tu βραβεύτηκε για την ανακάλυψη ενός σημαντικού φαρμάκου για την θεραπεία της ελονοσίας, την αρτεμισινίνη (*artemisinin*). Σήμερα είναι το πιο διαδεδομένο φάρμακο για την αντιμετώπιση της νόσου. Η χρήση της αρτεμισινίνης, μαζί με άλλες μεθόδους καταπολέμησης των κουνουπιών – φορέων της ελονοσίας, έχει μειώσει τα θανατηφόρα κρούσματα κατά 50% τα τελευταία 15 χρόνια. Ωστόσο, μισό εκατομμύριο άνθρωποι εξακολουθούν να πεθαίνουν ετησίως από τη νόσο και χρειάζονται επειγόντως νέες μεθόδους για την καταπολέμηση της ελονοσίας.

Το IMBB/ITE έχει σημαντική επιστημονική παράδοση στην έρευνα που σχετίζεται με τα έντομα υγειονομικής σημασίας και την ελονοσία ειδικότερα, διαθέτοντας τρεις ερευνητικές ομάδες που μελετούν τόσο τους φορείς όσο και το παράσιτο της ελονοσίας, με στόχο την ανάπτυξη νέων μεθόδων για τον έλεγχο της νόσου. Σε αυτό το πλαίσιο η ομάδα του Καθ. Γιάννη Βόντα πέτυχε πρόσφατα μια σημαντική χρηματοδότηση από το ανταγωνιστικό Πρόγραμμα Ορίζοντα 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη καινοτόμων μοριακών διαγνωστικών για τους φορείς της ελονοσίας. «Ένα εξαιρετικά πρωτοποριακό και σημαντικό πρόγραμμα για την παγκόσμια υγεία, το οποίο προβάλλει διεθνώς το IMBB-ITE και την Κρήτη, συμβάλλοντας στην καθιέρωση αριστείας στο αντικείμενο των εντόμων υγειονομικής σημασίας και των εντομομεταδιδόμενων ασθενειών» τόνισε ο διευθυντής του IMBB Καθ. Ν. Ταβερναράκης. Το πρόγραμμα αφορά την ανάπτυξη μιας αυτοματοποιημένης μοριακής διαγνωστικής πλατφόρμας για την ανάλυση κουνουπιών, προκειμένου για την εξακρίβωση του είδους τους (δυνητικοί φορείς ελονοσίας/ασθενειών ή όχι), την παρουσία παρασίτων της ελονοσίας σε αυτά, καθώς και ανθεκτικότητας στα επιμέρους εντομοκτόνα. Θα χρησιμοποιηθεί σε μέρη όπου θερίζει η ελονοσία και θα δώσει δυνατότητα για την αποτελεσματική καταπολέμηση των κουνουπιών που μεταφέρουν το παράσιτο.

Η έρευνα στο IMBB-ITE στο συγκεκριμένο πεδίο μπορεί να ενισχυθεί και αξιοποιηθεί περαιτέρω για την κάλυψη ερευνητικών αναγκών μιας ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής στην Ανατολική Μεσόγειο, στο αντικείμενο των εντόμων υγειονομικής σημασίας και των εντομομεταδιδόμενων ασθενειών. Η έρευνα αυτή θα συμβάλλει στην πρόληψη και στην αντιμετώπιση των ασθενειών, καθώς επίσης θα δώσει τη δυνατότητα σε νέους έλληνες

επιστήμονες να συνεχίσουν την ερευνητική τους δραστηριότητα στο IMBB-ITE και στην ακαδημαϊκή κοινότητα της Κρήτης.